

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

НАУКА СЬОГОДЕННЯ:
ВІД ДОСЛІДЖЕНЬ ДО
СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ

М. ЧЕРНІГІВ, УКРАЇНА

**10 ЖОВТНЯ
2025 РІК**

Пономарьова Вікторія Андріївна, здобувачка фахової передвищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України», Україна

Рубльовська Юлія Володимирівна, здобувачка фахової передвищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України», Україна

Науковий керівник: Костів Ірина Григорівна, спеціалістка I категорії, викладачка суспільних дисциплін
ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України», Україна

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Стаття 1 Конституції України проголошує, що Україна є суверенною, незалежною і демократичною, соціальною і правовою державою [1]. Система соціальних прав та свобод людини закріплюється Конституцією. Як соціально-орієнтована держава, Україна визнає людину найвищою соціальною цінністю, відповідальна перед нею та надає соціальну допомогу особам/сім'ям, які потрапили в складні життєві обставини.

Соціальна політика держави є одним із ключових напрямів діяльності, спрямованих на забезпечення гідного рівня життя населення, підтримку соціальної стабільності та розвиток людського потенціалу. Вона визначає пріоритети і засоби впливу на соціальні процеси, сприяє зменшенню нерівності та зміцненню суспільної солідарності. Одним із найважливіших механізмів реалізації соціальної політики є система соціальних послуг, яка втілює в життя державні гарантії соціального захисту та сприяє досягненню соціальної справедливості [3]. Соціальні послуги забезпечують практичне втілення соціальної функції держави, оскільки вони спрямовані на задоволення базових потреб людини, подолання складних життєвих обставин, відновлення здатності до самостійного життя та інтеграцію в суспільство [4].

Сутність соціальних послуг полягає в тому, що вони не обмежуються наданням матеріальної допомоги, а передбачають комплекс заходів, спрямованих на підтримку, розвиток і реабілітацію особи. Через систему соціальних послуг держава здійснює не лише соціальну підтримку, але й профілактику соціальних ризиків, що є важливим елементом сталого розвитку суспільства. Ефективність соціальних послуг визначається ступенем відповідності між реальними потребами громадян і можливостями держави забезпечити їх задоволення. Водночас важливим чинником виступає якість управління у сфері соціальної політики, рівень професійної підготовки кадрів та рівень залучення громадянського суспільства до процесу надання допомоги.

Нормативно-правові засади надання соціальних послуг в Україні регламентує Закон України «Про соціальні послуги» (2019 р.), який визначає основні поняття, принципи, суб'єктів, види та стандарти таких послуг [2]. Цей закон започаткував перехід від системи пасивного соціального забезпечення до моделі, що орієнтована на активізацію людського потенціалу. Соціальні послуги стали розглядатися не як одноразова допомога, а як процес соціальної підтримки, який має сприяти відновленню соціальних функцій людини. Впровадження сучасних підходів, зокрема

принципу «гроші ходять за людиною», дозволило більш адресно розподіляти бюджетні ресурси та створило умови для участі недержавних організацій у наданні послуг. Це забезпечує конкуренцію між надавачами послуг, підвищує їх якість і розширює доступність підтримки для різних категорій населення.

Соціальні послуги посідають центральне місце в системі реалізації державної соціальної політики, оскільки вони є практичним інструментом досягнення цілей добробуту, визначених у стратегічних документах. Їх роль посилюється в умовах трансформаційних процесів, економічної нестабільності та воєнних викликів. Сучасна соціальна політика України спрямована на забезпечення не лише базових соціальних гарантій, але й створення можливостей для самореалізації громадян. У цьому контексті соціальні послуги стають механізмом підтримки особи у кризових ситуаціях, водночас сприяючи їй соціальній активності, самостійності та залученості до життя громади.

Важливим напрямом реформування соціальної сфери є децентралізація, яка суттєво вплинула на організацію системи соціальних послуг. Передача повноважень у сфері соціального захисту на рівень територіальних громад забезпечила більшу гнучкість, адресність і наближеність послуг до людей. Органи місцевого самоврядування отримали можливість самостійно визначати потреби населення, планувати види та обсяги допомоги, розробляти програми соціальної підтримки. Разом із тим, цей процес супроводжується проблемами нестачі фінансових ресурсів, кадрового забезпечення та управлінських компетенцій у новостворених громадах [5]. Попри це, децентралізація відкрила нові можливості для впровадження інноваційних моделей соціальних послуг – мобільних бригад, центрів соціальної інтеграції, кризових притулків, пунктів психологічної підтримки, що підвищують ефективність і оперативність реагування на потреби населення.

Особливу роль у цьому процесі відіграє стратегічне планування, засноване на оцінці потреб різних соціальних груп та прогнозуванні соціально-економічних тенденцій. Важливим є впровадження механізмів соціального замовлення, які дозволяють державі співпрацювати з недержавними організаціями, розширюючи спектр послуг та підвищуючи їх ефективність. У цьому контексті пріоритетного значення набуває партнерство між органами влади, бізнесом і громадянським суспільством як запорука сталості соціальних програм. Не менш важливою умовою є формування позитивного суспільного ставлення до отримувачів соціальних послуг, подолання стереотипів і забезпечення принципу гідності кожної особи. Соціальні послуги мають розглядатися не як форма благодійності, а як прояв соціальної відповідальності держави перед своїми громадянами. Водночас подальші дослідження повинні зосереджуватися на оцінці соціальної ефективності надання послуг, розробленні показників результативності та визначенні оптимальних моделей управління. Перспективним напрямом є інтеграція наукових підходів соціальної роботи, економіки та публічного управління задля створення єдиної теоретико-методологічної бази розвитку соціальної сфери. Саме поєднання наукового аналізу, практичного досвіду та державної волі здатне забезпечити сталій розвиток системи соціальних послуг як ключового інструменту реалізації соціальної політики держави.

З огляду на сучасні соціальні виклики, зокрема воєнні дії, вимушене переселення, зростання рівня бідності та психологічних травм, система соціальних послуг має адаптуватися до нових реалій. Необхідним є розвиток кризових і реабілітаційних сервісів, посилення міжвідомчої взаємодії, впровадження

міждисциплінарного підходу у роботі соціальних працівників. Особливої уваги потребують внутрішньо переміщені особи, ветерани війни, люди з інвалідністю, діти-сироти, особи похилого віку та постраждалі від насильства. Соціальні послуги для цих категорій мають бути комплексними, безперервними та орієнтованими на відновлення особистісного ресурсу.

Значну роль у підвищенні ефективності соціальних послуг відіграє цифровізація. Впровадження електронних реєстрів отримувачів і надавачів послуг, систем електронного документообігу та онлайн-консультування сприяє прозорості й підзвітності у соціальній сфері. Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє скоротити бюрократичні процедури, спростити доступ громадян до допомоги та покращити обмін інформацією між установами. Водночас важливою умовою розвитку соціальної системи залишається підвищення кваліфікації фахівців, які безпосередньо працюють з отримувачами послуг. Соціальний працівник сьогодні має бути не лише адміністратором, а й консультантом, комунікатором, посередником між людиною та державними інституціями.

Ефективне функціонування системи соціальних послуг потребує постійного моніторингу, оцінювання результативності та дотримання стандартів якості. Ці процеси забезпечують зворотний зв'язок між державними структурами і громадянами, сприяючи вдосконаленню механізмів соціальної політики. Моніторинг дає змогу своєчасно виявляти проблеми у сфері надання послуг, коригувати програми підтримки і підвищувати ефективність використання бюджетних коштів. У сучасних умовах особливого значення набуває партнерство між державою, громадами, громадськими та благодійними організаціями. Така взаємодія створює можливість для розвитку соціальних інновацій, реалізації проєктів громадської підтримки, активізації волонтерського руху.

Отже, соціальні послуги виступають дієвим інструментом реалізації соціальної політики держави. Вони поєднують у собі елементи соціального захисту, профілактики та розвитку, сприяють забезпеченню соціальної стабільності та підвищенню якості життя громадян. Їх ефективність залежить від поєднання нормативно-правової бази, професійного кадрового забезпечення, інституційної спроможності органів влади та рівня громадської участі. Подальший розвиток системи соціальних послуг має базуватися на принципах адресності, партнерства, інноваційності та відкритості. Лише за умов комплексного підходу соціальні послуги здатні забезпечити реальне втілення соціальної політики держави, сприяти зміцненню суспільної солідарності та формуванню соціально відповідального громадянства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996, № 30, ст. 141.
2. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019, № 18, ст.73.
3. Базилюк О. В. Соціальна політика держави: теорія, практика, перспективи розвитку. Київ : НАДУ, 2021. 254 с.
4. Гусєва Л. І. Соціальні послуги як інструмент реалізації соціальної функції держави. Харків : Право, 2020. 212 с.
5. Костюченко Л. В. Децентралізація та соціальні послуги: виклики і можливості для громад. Чернівці : Академія державного управління, 2022. 198 с.

**Відокремлений структурний підрозділ
«Ніжинський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»**

МОЛОДЬ І НАУКА: ІННОВАЦІЙНИЙ ВИМІР СУЧАСНИХ ДОСЯГНЕНЬ

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

05 листопада 2025 року

Cell phone novels are not against old books—they are the next step. They let more people tell their stories, even if they never wrote a book before. Stories can come from anyone, anywhere. You do not need to be a famous writer. You only need an idea and a phone.

As Takatsu said, “I don’t want to wait for change—I want to create it myself.” This is the idea of cell phone novels. They are not just for fun. They help people express themselves, give new writers a chance, and connect with new readers. They are a way to share feelings, ideas, and dreams.

REFERENCE:

1. Yoshi. Deep Love: Ayu no Monogatari. Tokio: Starts Publishing, 2002
2. Takatsu, Satoshi. Secondhand Memories. [Онлайн-серіал], англ. мовою; TextNovel. Дата публ. 2008.
3. Ito, Mizuko. „Cell-phone novels and writing in Japan: keitai shōsetsu”. У: Contemporary Japan 3. Ca’ Foscari University, 2015, с. 203-216.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРАКТИКА НАДАННЯ БАЗОВИХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Ангеліна СУХАРСЬКА, студентка ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

Науковий керівник: Ірина КОСТИВ, спеціаліст I категорії, викладачка циклової комісії гуманітарних дисциплін ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

Система надання базових соціальних послуг в Україні є ключовим елементом соціальної політики держави, спрямованим на забезпечення реалізації конституційних прав громадян на соціальну підтримку, рівні можливості та захист у складних життєвих обставинах.

Теоретично соціальні послуги визначаються як комплекс заходів, спрямованих на підтримку особистості, сім’ї або соціальної групи в задоволенні її соціальних потреб та інтеграції в суспільство [1]. У науковій літературі підкреслюється, що базові соціальні послуги мають принципову характеристику: вони є доступними, адресними, комплексними, добровільними та орієнтованими на результат, що забезпечує соціальну справедливість та підтримку вразливих груп населення [2].

Законодавче регулювання базових соціальних послуг в Україні здійснюється через Закон України «Про соціальні послуги» [3] від 17 січня 2019 року № 2671-VIII, який визначає організаційні та фінансові засади надання послуг, права та обов’язки надавачів і отримувачів, а також механізми контролю за їх ефективністю та якістю. Закон передбачає, що соціальні послуги можуть надаватися як

ВСП «Ніжинський фаховий коледж НУБіП України»
Всеукраїнська студентська науково-практична конференція
«МОЛОДЬ І НАУКА:
ІННОВАЦІЙНИЙ ВИМІР СУЧАСНИХ ДОСЯГНЕНЬ»

державними, так і недержавними організаціями, що дозволяє залучати громадські ініціативи та міжнародних партнерів до процесу підтримки населення, стимулюючи конкуренцію та підвищуючи якість послуг [1]. Організаційно система соціальних послуг має багаторівневу структуру, що включає центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні установи, громадські організації та міжнародні структури, що забезпечує комплексність і гнучкість надання допомоги та реагування на різні соціальні потреби населення [2].

Відповідно до законодавства України базовими соціальними послугами, що гарантуються громадянам України, а також особам без громадянства, котрі офіційно перебувають на території України, є:

- догляд вдома, денний догляд: зміст послуги диференціюється залежно від III-V групи рухової активності, спектр послуги коливається від надання психологічної підтримки до навчання отримувача елементарних правил гігієни;

- підтримане проживання: зміст послуги містить спектр від надання місця для проживання до безоплатної правової допомоги;

- соціальна адаптація: зміст варіюється від психологічної підтримки щодо аналізу життєвої ситуації до, наприклад, забезпечення особи транспортом;

- соціальна інтеграція та реінтеграція: послуга націлена на розвиток, формування та підтримку соціальних навичок; диференціюється окремими стандартами на таку, що надається для бездомних осіб та дітей, які постраждали від торгівлі людьми;

- надання притулку: послуга передбачає комплекс заходів із забезпечення отримувача притулком у нічний період часу та організації цілодобового притулку;

- екстрене (кризове) втручання: включає телефонне консультування та можливе подальше забезпечення термінових базових потреб (у безпеці, харчуванні, медичній допомозі, одязі тощо);

- консультування: від суто психологічної допомоги до допомоги реципієнту в працевлаштуванні;

- соціальний супровід: комплекс заходів від моніторингу до контролю та до допомоги з веденням необхідної документації;

- представництво інтересів: значною мірою відрізняється залежно від отримувача, а саме: бездомних осіб та тих, котрі відбули покарання у вигляді обмеження/позбавлення волі; дітей у складних життєвих обставинах; представників нацменшин; постраждалих від торгівлі людьми; громадян похилого віку;

- посередництво (медіація): передбачає допомогу у вирішенні конфліктних ситуацій;

- соціальна профілактика: превентивні заходи щодо попередження соціально негативних явищ із залученням соціальної реклами та інформаційно-освітні матеріали;

- натуральна допомога: зміст послуги може полягати як у гуманітарній допомозі, так і в практичній допомозі щодо догляду за хворим, виконанні ним

гігієнічних процедур чи догляду за його будинком, прибудинковою територією та ін.;

- фізичний супровід осіб з інвалідністю: входить до комплексу «персональний асистент»;

- переклад жестовою мовою: для осіб з порушеним слухом та мовленням; догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних; супровід під час інклюзивного навчання; – інформування: поширення інформації про соціальні послуги [4].

Сучасна система надання базових соціальних послуг в Україні стикається з низкою проблем, серед яких недостатнє фінансування, складні адміністративні процедури, нестача кваліфікованих кадрів, низька інтеграція з недержавними організаціями та обмежена ефективність координації між різними рівнями управління. Особливої актуальності ці проблеми набули в умовах воєнного стану, коли збільшується кількість осіб, які потребують допомоги, включно з внутрішньо переміщеними особами, людьми з інвалідністю та особами похилого віку.

Теоретично базові соціальні послуги виконують не лише допоміжну функцію задоволення базових потреб громадян, а й виступають інструментом соціальної інтеграції та стабільності держави, забезпечуючи рівні можливості та доступ до ресурсів для всіх категорій населення. Практично ефективне надання послуг включає підготовку та перепідготовку кадрів соціальної сфери, спрощення адміністративних процедур, залучення недержавних організацій та міжнародних партнерів, впровадження механізмів моніторингу та оцінки якості послуг. Дослідження підтверджують, що комплексний підхід до надання базових соціальних послуг підвищує їх ефективність, сприяє соціальній справедливості та розвитку соціальної держави [1].

Таким чином, базові соціальні послуги в Україні є важливою складовою соціальної політики та соціальної держави, і для підвищення їх ефективності необхідно продовжувати реформування законодавства, оптимізувати фінансування, посилювати кадровий потенціал та розвивати механізми контролю та оцінки якості надання допомоги, що забезпечить комплексну підтримку населення та соціальну стабільність держави.

Література:

1. Кулі-Іванченко К. К. Реформування законодавства про надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення в контексті розбудови в Україні соціальної держави. Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага. Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2023. Т.1. Вип. 75. С. 110-114.

2. Попок А.А., Гребя Р.В. Система соціальних послуг в Україні: структурно-функціональний вимір. Демократичне врядування. 2016. Вип. 16-17.

3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019, № 18, ст.73.

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я
Національний фармацевтичний університет
Фаховий коледж

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ВІД ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ ДО ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

*Матеріали
Всеукраїнської
дистанційної
науково-практичної
конференції*

17 березня 2026 року
м. Харків

УДК 377:174

**ПАРТНЕРСТВО ВИКЛАДАЧА І ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ
КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДІ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**

Ірина Костів, Богдан Сельський, Назарій Цалик

**ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»
м. Бережани, Україна**

У сучасному освітньому середовищі академічна доброчесність виступає не лише нормативною вимогою, а й базовою цінністю, необхідною для забезпечення якості освіти, довіри до результатів навчання та наукових досягнень, а також формування професійної і моральної культури здобувачів освіти. Відповідно до нового Закону України «Про академічну доброчесність», академічна доброчесність визначена як сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності [1]. Це визначення підкреслює її ціннісний характер і закладає правову основу для формування академічної культури в закладах освіти усіх рівнів.

Особливої ваги питання набуває в умовах фахової передвищої освіти, де здобувачі формують перші професійні компетентності, набувають навичок самостійної науково-творчої діяльності та розвивають ціннісні орієнтації, що надалі впливатимуть на їхню професійну поведінку. У цій парадигмі важливо не лише дотримуватися вимог, а й створювати культуру академічної доброчесності, де партнерство між викладачем і студентом виступає одним із ключових механізмів її утвердження.

Академічна доброчесність передбачає чесність, довіру, повагу, справедливість та уникнення конфлікту інтересів у всіх видах академічної діяльності. Вона спрямована на забезпечення об'єктивності оцінювання, достовірності наукових результатів, відповідального ставлення до власної та чужої інтелектуальної праці, а також на підтримку морального клімату в освітньому середовищі.

Партнерство у формуванні академічної культури являє собою взаємодію, у якій викладач і студент виступають співавторами процесу навчання. Замовчування ієрархічної дистанції дозволяє розвивати відповідальність,

автономію та внутрішню мотивацію здобувача. У партнерській моделі викладач не лише передає знання, а й активно моделює цінності доброчесності, демонструє їх на власному прикладі, підтримує здобувача у творчому пошуку і критичному осмисленні інформації. Такий підхід дозволяє студентам усвідомлювати не лише що робити правильно, а й чому це важливо.

Крім того, у закладах освіти партнерство реалізується через спільний аналіз академічних етичних дилем, відкриті дискусії щодо правильних практик посилення і цитування, спільну розробку критеріїв оцінювання результатів, що формує відчуття спільної відповідальності за якість освітнього процесу. Важливо, що такі практики посилюють довіру між викладачами та студентами і сприяють формуванню позитивного академічного середовища.

Викладач у закладі фахової передвищої освіти відіграє подвійну роль: професійного наставника та вихователя цінностей. З одного боку, він забезпечує репрезентацію знань, а з іншого – є носієм і транслятором академічної культури. Викладач має не лише знати нормативні вимоги, а й навчити студентів розуміти сутність академічної доброчесності та її місце в професійній діяльності.

Заклад освіти повинен створювати механізми підтримки доброчесності: проводити тренінги, семінари, інтегрувати академічну культуру в освітні програми, оприлюднювати кодекси честі та правила оцінювання. Це підсилює роль викладача як того, хто не лише повідомляє правила, а й формує ціннісне ставлення до них.

Здобувач освіти, беручи участь у партнерських взаємодіях, набуває внутрішньої мотивації дотримуватися доброчесності. Він перестає сприймати правила лише як вимогу зовнішнього контролю та розуміє їхню цінність для власного професійного становлення. Студент навчається відповідально працювати з джерелами, чесно презентувати результати власної роботи, критично оцінювати власні слабкі сторони та робити висновки для розвитку.

Такий підхід сприяє формуванню саморегуляції, відповідальності та професійної етики – компетентностей, що важливі не лише в академічному середовищі, а й у професійній діяльності.

Практичний вимір партнерства викладача і здобувача освіти у закладі фахової передвищої освіти охоплює всі етапи освітнього процесу – від аудиторної роботи до підготовки підсумкових кваліфікаційних проєктів. Така взаємодія реалізується під час виконання індивідуальних і групових завдань,

підготовки рефератів, аналітичних оглядів, проєктних і міждисциплінарних робіт, написання курсових та дипломних проєктів, проходження навчальної й виробничої практики, участі у студентських наукових гуртках, олімпіадах і конференціях. Партнерський підхід передбачає не лише консультативну допомогу викладача, а й спільне обговорення тематики дослідження, формулювання мети й завдань, визначення методів роботи, узгодження критеріїв оцінювання, аналіз академічних джерел і дотримання правил цитування. У процесі регулярних консультацій, проміжних обговорень та відкритого зворотного зв'язку студент навчається відповідально планувати власну діяльність, аргументовано презентувати результати, критично оцінювати зауваження та самостійно вдосконалювати роботу. Водночас викладач виступає не лише контролером якості, а наставником і модератором академічної культури, який створює умови для добросовісного виконання завдань, підтримує ініціативність і заохочує до самостійного мислення. Системна співпраця формує атмосферу довіри, взаємної поваги та відповідальності, у якій академічна добросовісність постає не формальною вимогою, а внутрішньо прийнятою нормою професійної поведінки майбутнього фахівця.

Таке партнерство викладача і здобувача освіти виступає ефективною моделлю формування культури академічної добросовісності в закладі фахової передвищої освіти. Воно сприяє:

- формуванню ціннісного ставлення до академічної добросовісності як невід'ємної частини освітнього процесу;
- розвитку навичок відповідального академічного та професійного поведінки здобувачів;
- підвищенню довіри та позитивного академічного клімату у навчальному колективі.

Універсальність партнерської взаємодії полягає в тому, що вона не замінює законодавчих вимог, а реалізує їх через культуру довіри, поваги та взаємної підтримки. Саме таке партнерство стає дієвим інструментом утвердження академічної добросовісності як базової цінності сучасного освітнього середовища.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Про академічну добросовісність : Закон України від 18.12.2025 № 4742-IX.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ «БЕРЕЖАНСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ»**

ЗБІРНИК

наукових праць за матеріалами

**VI Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції
«ІННОВАЦІЙНА ОСВІТА ТА ТЕХНОЛОГІЇ
МАЙБУТЬОГО В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДНОВЛЕННЯ»**

Бережани – 2026

ВІЛІНСЬКИЙ Дмитро

здобувач освіти 3 курсу

спеціальність «Автомобільний транспорт»

Науковий керівник:

КОСТІВ Ірина

спеціаліст I категорії, викладач суспільних дисциплін

ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРАНСПОРТНИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Функціонування транспортної системи України нерозривно пов'язане із забезпеченням належного рівня законності, дисципліни та безпеки. У цьому контексті важливу роль відіграє інститут юридичної відповідальності, який виступає засобом впливу на учасників транспортних правовідносин у разі порушення ними встановлених норм. Юридична відповідальність у сфері транспорту має комплексний характер і охоплює цивільно-правову, адміністративну, кримінальну та дисциплінарну відповідальність, що забезпечує всебічне регулювання суспільних відносин у цій сфері.

Загальні засади відповідальності визначаються нормами законодавства України, зокрема Цивільного кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кодексу законів про працю України, а також Закону України «Про транспорт», який встановлює обов'язок усіх учасників транспортного процесу дотримуватися вимог безпеки та правил експлуатації транспорту [1].

Цивільно-правова відповідальність у сфері транспортних правовідносин виникає у випадках порушення договірних зобов'язань, насамперед договорів перевезення пасажирів і вантажів. Відповідно до положень Цивільного кодексу України, перевізник зобов'язаний доставити пасажирів або вантаж до пункту призначення у встановлений строк і забезпечити їх збереження [2]. У разі порушення цих обов'язків він несе відповідальність у вигляді відшкодування збитків. Загальні підстави відповідальності за порушення зобов'язань визначені статтею 610 ЦК України, яка встановлює, що невиконання або неналежне виконання зобов'язання є підставою для застосування правових наслідків, передбачених договором або законом [2]. Таким чином, цивільно-правова відповідальність спрямована на відновлення майнових прав потерпілої сторони.

Адміністративна відповідальність у сфері транспорту є найбільш поширеною. Кодекс України про адміністративні правопорушення передбачає відповідальність за численні правопорушення у цій сфері. Зокрема, стаття 124 КУпАП встановлює відповідальність за порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів або іншого майна, а стаття 130 – за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння [3]. Такі правопорушення тягнуть за собою накладення штрафів, позбавлення права керування транспортними засобами або інші адміністративні стягнення. Адміністративна відповідальність виконує каральну і превентивну функції, запобігаючи вчиненню нових правопорушень.

Кримінальна відповідальність у сфері транспортних правовідносин настає у випадках, коли порушення правил безпеки руху або експлуатації транспорту призводить до тяжких наслідків. Відповідно до статті 286 Кримінального кодексу України, порушення правил безпеки дорожнього руху особами, які керують транспортними засобами, якщо це спричинило тілесні ушкодження або загибель людей, карається штрафом, обмеженням або позбавленням волі [4]. Кримінальна відповідальність є найбільш суворим видом юридичної

відповідальності і спрямована на захист життя та здоров'я людей, а також громадської безпеки.

Окреме місце у системі юридичної відповідальності у сфері транспорту займає дисциплінарна відповідальність, яка застосовується до працівників транспортної галузі за порушення трудової дисципліни. Відповідно до положень Кодексу законів про працю України, працівники зобов'язані сумлінно виконувати свої трудові обов'язки, дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку та вимог безпеки [5]. Порушення цих обов'язків може тягнути за собою застосування дисциплінарних стягнень, зокрема догани або звільнення. У сфері транспорту дисциплінарна відповідальність має особливе значення, оскільки недотримання працівниками вимог безпеки або технологічних норм може призвести до аварій, травмування людей або інших тяжких наслідків.

Важливою функцією юридичної відповідальності є превентивна, яка полягає у запобіганні правопорушенням. Наявність чітко визначених норм і санкцій стимулює учасників транспортних правовідносин дотримуватися встановлених правил, що сприяє підвищенню рівня безпеки на транспорті.

Отже, юридична відповідальність у сфері транспортних правовідносин в Україні є складним і багатограним правовим інститутом, характер якого дозволяє забезпечити належне реагування на різні види правопорушень і створює умови для стабільного розвитку транспортної галузі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про транспорт : Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 51, ст.446.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст.356.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.

4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131.

5. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-08. Затверджується [Законом № 322-VIII від 10.12.71](#) ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375.

ВУС Матвій

здобувач освіти 3 курсу

спеціальність «Агроінженерія»

Науковий керівник:

ДУДКА Уляна

кандидат педагогічних наук,

викладач спеціальних економічних дисциплін

ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ У СФЕРІ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ

У сучасних умовах розвитку економіки транспортна логістика є важливою складовою ефективного функціонування підприємств та розвитку міжнародної торгівлі. Розвиток цифрових технологій, зростання обсягів перевезень і розширення електронної комерції сприяють активному впровадженню цифрових рішень у сфері логістики. Одним із ключових напрямів цифровізації логістичних процесів є використання цифрових платформ, які забезпечують інтеграцію

ВАРХОЛЯК Ірина, КОГУТ Марта

здобувачки освіти 2 курсу

спеціальності «Облік і оподаткування» та «Соціальна робота»

Науковий керівник:

КОСТИВ Ірина

спеціаліст I категорії, викладач суспільних дисциплін

ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Соціальна нерівність є одним із фундаментальних соціальних явищ, що визначають характер розвитку сучасних суспільств та впливають на формування державної політики. Наявність або поглиблення соціальної нерівності зумовлює необхідність активного втручання держави у сферу соціальної політики та формування ефективних правових механізмів соціального захисту. Для України ця проблема є особливо актуальною у зв'язку з тривалими соціально-економічними трансформаціями, регіональними диспропорціями розвитку, демографічними змінами та наслідками воєнної агресії, що значною мірою впливають на рівень соціальної диференціації суспільства.

Правова політика у сфері соціального захисту в Україні ґрунтується на принципах соціальної держави. Відповідно до статті 1 Конституції України, Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною та правовою державою [1]. Це положення визначає соціальну спрямованість державної політики та передбачає обов'язок держави забезпечувати належний рівень соціальних гарантій для населення. Однією з ключових конституційних норм у

цій сфері є стаття 46 Конституції України, яка закріплює право громадян на соціальний захист, що включає забезпечення у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом [1]. Таким чином, на конституційному рівні закріплено обов'язок держави формувати систему соціального забезпечення та правових гарантій, спрямованих на подолання соціальної нерівності.

Соціальна нерівність безпосередньо впливає на формування державної соціальної політики, оскільки саме вона визначає ті соціальні групи, які потребують особливої підтримки з боку держави. У соціологічному аспекті нерівність проявляється через процеси соціальної стратифікації, тобто поділу суспільства на різні соціальні верстви залежно від рівня доходів, освіти, професійного статусу та доступу до ресурсів. Така ситуація потребує формування комплексної правової політики, спрямованої на зменшення соціальної диференціації та забезпечення соціальної справедливості.

У зв'язку з цим важливим елементом правового регулювання соціального захисту в Україні є законодавство, яке визначає соціальні стандарти та гарантії. Одним із ключових нормативно-правових актів у цій сфері є Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», який встановлює систему соціальних стандартів, що визначають рівень забезпечення громадян основними соціальними благами [2]. Закон передбачає визначення прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, соціальних виплат та інших гарантій, які повинні забезпечувати базовий рівень соціального захисту населення. Саме ці показники відіграють важливу роль у подоланні соціальної нерівності, оскільки вони є основою для формування державних соціальних програм і механізмів перерозподілу ресурсів.

Значний вплив на формування правової політики у сфері соціального захисту має також законодавство, що регулює надання соціальних послуг. Закон

України «Про соціальні послуги» визначає правові та організаційні засади надання допомоги особам і сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах [3]. Цей закон запроваджує систему соціальних послуг, що включає соціальну адаптацію, соціальну інтеграцію, догляд, підтримку сімей та інші види допомоги.

Особливого значення проблема соціальної нерівності набула після початку збройної агресії проти України. Війна спричинила значні соціальні наслідки, зокрема внутрішнє переміщення населення, втрату житла, роботи та джерел доходу. У зв'язку з цим держава була змушена розробити додаткові правові механізми соціальної підтримки. Важливим нормативним актом у цій сфері є Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», який визначає правові гарантії соціального захисту громадян, що були змушені залишити місце свого проживання внаслідок збройного конфлікту [4]. Цей закон передбачає систему державної підтримки, включаючи соціальні виплати, сприяння працевлаштуванню та забезпечення доступу до соціальних послуг.

Аналіз сучасних соціально-економічних процесів свідчить про те, що соціальна нерівність в Україні має комплексний характер і зумовлена низкою факторів, серед яких економічна нестабільність, регіональні диспропорції розвитку, демографічні зміни та соціальні наслідки війни. У таких умовах ефективна правова політика держави у сфері соціального захисту має сприяти зменшенню соціальної диференціації, підвищенню рівня соціальної справедливості та забезпеченню стабільного розвитку суспільства.

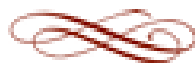
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996, № 30, ст. 141.

2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000, № 48, ст.409.

3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019, № 18, ст.73.

4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015, № 1, ст.1.

ЗВІЗДАРИК Наталія,

здобувач освіти I курсу, спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник :

ГОЙМАН Віра , викладач методист

ВСП «Заліщицький фаховий коледж ім. Є.Храпливого» НУБіП України

СЛІДИ НЕПЕРЕВЕРШЕНОЇ СОЛОМІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ НА ЗАЛІЩАНЩИНІ

Анотація. Робота присвячена легендарній українській оперній співачці. У перші десятиріччя двадцятого століття на оперній сцені царювали чотири особи чоловічої статі. І лише одна жінка спромоглася сягнути їх висот і стати врівень з ними. Нею була українка - Соломія Крушельницька. Про її нелегкий життєвий і творчий шлях піде мова у цьому дослідженні.

Ключові слова: Соломія Крушельницька, життєтворчість, самоактуалізація, гендерний підхід, національна музична культура, оперний театр. **Актуальність.** Кровопротитна війна українців з російським агресором за національну ідентичність, соборність та право на власний шлях розвитку вкотре